

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING,
VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

DE VLAAMSE MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Erkenning als algemene ramp**
- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering waarbij de overvloedige regenval die heeft plaatsgevonden van 21 mei 2018 tot 10 juni 2018 op het grondgebied van het Vlaamse Gewest als een algemene ramp wordt beschouwd en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze ramp wordt afgebakend**

1. Situering

Tijdens de periode van 21 mei tot 10 juni 2018 hebben zich in Vlaanderen overvloedige regenval, storm- en/of lokale rukwinden, en hagelbuien voorgedaan. Voor deze schadelijke weersverschijnselen is bij het Vlaams Rampenfonds, op verzoek van de getroffen gemeenten, een onderzoek naar de eventuele erkenning als algemene ramp uitgevoerd.

Het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest vormt de basis voor de erkenning van schadelijke weersverschijnselen. De artikelen 2 tot en met 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 tot uitvoering van dit decreet vullen de erkenningsvoorwaarden van een schadelijk weersverschijnsel tot algemene ramp in.

2. De erkenningscriteria

Overvloedige regenval wordt als algemene ramp erkend als het gaat om zware en plotse regen van meer dan 30 liter per vierkante meter per uur of 65 liter per vierkante meter per vierentwintig uur, die lokale overstromingen, opstuwingen van riolen of modderstromen veroorzaakt. Periodes van langdurige regenval worden als één enkele ramp beschouwd.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van de overvloedige regenval op basis van de adviezen van het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) op basis van metingen met:

- 1° een netwerk van pluviometers, van of erkend door het KMI of de VMM;
- 2° radarbeelden.

Stormwinden met minstens een windsnelheid van 120 kilometer per uur worden als algemene ramp erkend.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van stormwinden met metingen door het KMI in het meest nabijgelegen anemometrische station.

Rukwinden met een lokaal karakter die ten minste beantwoorden aan klasse F2 op de schaal van FUJITA worden als algemene ramp erkend.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van rukwinden met lokaal karakter aan de hand van:

- 1° metingen door het KMI;
- 2° de schaal van Fujita;
- 3° waarnemingen op het terrein;
- 4° fotomateriaal van de getroffen gemeenten en schadelijders.

Hagelbuien met minstens een intensiteit H5 volgens de schaal van Torro worden erkend als algemene ramp.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van een hagelbui aan de hand van:

- 1° metingen door het KMI;
- 2° de schaal van Torro;
- 3° radarbeelden;
- 4° waarnemingen op het terrein;
- 5° fotomateriaal van de getroffen gemeenten en schadelijders.

3. Procedure tot erkenning

De gemeenten kunnen tot 60 dagen nadat een uitzonderlijk natuurverschijnsel zich op hun grondgebied heeft voorgedaan een aanvraag tot erkenning indienen. Aan de gemeenten wordt hiervoor gevraagd de raming van het aantal getroffen en de aard van het schadelijke weersverschijnsel en de schatting van het schadebedrag aan het Vlaams Rampenfonds over te maken.

Vervolgens wordt de lijst met getroffen gemeenten, die een erkenningsaanvraag hebben ingediend, voor advies overgemaakt aan de betrokken wetenschappelijke instanties. Deze onderzoeken of de fenomenen voldoen aan de erkenningscriteria, zoals bepaald bij de artikelen 2 tot en met 11 van voormeld besluit van de Vlaamse Regering.

De VMM en/of het KMI hebben een adviesbevoegdheid als het weersverschijnsel “overvloedige regenval” betreft en het KMI als het “stormwinden” betreft.

“Rukwinden met een lokaal karakter” en “hagelbuien” vereisen zowel een advies van het KMI als een onderzoek aan de hand van fotomateriaal door het Vlaams Rampenfonds.

Voor de gemeenten die voldoen aan de erkenningscriteria wordt per weersfenomeen een erkenningsdossier opgemaakt. Na goedkeuring door de Vlaamse Regering volgt de publicatie in het Belgisch Staatsblad. Vanaf de maand die volgt op de maand van publicatie hebben de getroffen drie maanden de tijd om een dossier bij het Vlaams Rampenfonds in te dienen. Het Vlaams Rampenfonds kijkt de dossiers na op volledigheid, vraagt een deskundig onderzoek en stelt het vergoedingsbesluit op.

Na verzending van dit besluit aan de schadelijder, wordt opdracht gegeven aan het Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD) om tot uitbetaling over te gaan.

4. Beknopte historiek en analyse van dit dossier

Daar er in de pers reeds snel melding werd gemaakt van schade op 22-23-24-27 en 29 mei 2018 ten gevolge van overvloedige regenval, heeft het Vlaams Rampenfonds op 30 mei 2018 voor de in de pers vermelde data en gemeenten een eerste voorlopig adviesaanvraag voor regenval ingediend bij de VMM en het KMI.

Vervolgens werd op 6 juni 2018 een schrijven gericht naar alle gemeenten van het Vlaamse Gewest, waarbij de nieuwe erkenningsprocedure in herinnering werd gebracht en waarbij de gemeenten gevraagd werden om hun schaderamingen te bezorgen aan het Vlaams Rampenfonds

De eerste verslagen van de VMM en het KMI werden ontvangen op 6 en 7 juni 2018.

Uit de gegevens van de 38 gemeenten, die binnen 60 dagen een aanvraag tot erkenning hebben ingediend, bleek dat de data waarop zich schade heeft voorgedaan zich uitstreckte van 21 mei tot 10 juni 2018. Alle gemeenten hebben gemeld schade te hebben geleden ten gevolge van overvloedige regenval ; enkele gemeenten maakten ook melding van schade door storm- en/of rukwinden en door hagel.

Op 22 augustus werd een definitieve adviesaanvraag ingediend bij de VMM en het KMI. De definitieve wetenschappelijke adviezen werden ontvangen op 31 augustus 2018 en 18 september 2018.

Op basis van de analyse van de ontvangen adviezen van de VMM en het KMI en het aanvullend bijkomend onderzoek verricht door het Vlaams Rampenfonds kan per weersfenomeen het volgende geconcludeerd worden.

4.1. De overvloedige regenval van 21 mei tot 10 juni 2018

Uit de gecombineerde analyse van de metingen en de beschikbare radarbeelden van de VMM en/of het KMI blijkt dat de overvloedige regenval voor 33 gemeenten, tijdens de periode van 21 mei tot 10 juni 2018, de drempel heeft bereikt van 30l/m² op 1 uur of 65l/m² op 24 uur. Vier gemeenten, die een erkenningsaanvraag hebben ingediend (Deerlijk, Knokke-Heist, Ledegem en Menen), voldoen niet aan de drempels tot erkenning.

De VMM merkt specifiek voor de gemeente Diest op dat de gevallen neerslaghoeveelheden niet werden bereikt, doch dat haar locatie stroomafwaarts van locaties met de meest intense neerslag zorgde voor overschrijding van het alarmpeil. Gelet op deze verantwoording, wordt tevens een erkenning van de gemeente Diest voorgesteld.

De overvloedige regenval die heeft plaatsgevonden van 21 mei 2018 tot 10 juni 2018 wordt bijgevolg beschouwd als een algemene ramp die de toepassing rechtvaardigt van het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest.

De erkenning als algemene ramp wordt voorgesteld in het bijgevoegde ontwerp van besluit, met een beperking van de geografische uitgestrektheid van de ramp tot de gemeenten waarvan de naam hieronder vermeld wordt :

Aalst
Aalter
Alveringem
Asse
Beerse
Bekkevoort
Brecht
Bredene
De Haan
Deinze
Diest
Dilbeek
Geetbets
Houthulst
Jabbeke
Kapellen
Knesselare
Kortemark
Kortenaken
Kortenber
Kortenber
Linter
Middelkerke
Oostende
Schepenheuvel-Zichem
Sint-Lievens-Houtem
Sint-Truiden
Stabroek
Steenokkerzeel
Tielt-Winge
Tongeren
Voeren
Zaventem
Zottegem
Zwalm

4.2. De storm -, lokale rukwinden van 21 mei tot 10 juni 2018

Een aanvraag tot erkenning van storm- of lokale rukwinden werd ingediend door de gemeenten Aalst, Asse, Kortenberg, Menen, Oostende, Schepenheuvel-Zichem, Sint-Truiden en Steenokkerzeel.

Uit het wetenschappelijk advies van het KMI is gebleken dat de vereiste 120 km/u, om voor erkenning in aanmerking te komen voor stormwinden, in geen van de gemeenten, die een aanvraag hebben ingediend, werd gehaald. Het KMI formuleerde wel de opmerking dat er zich plaatselijke rukwinden kunnen

hebben voorgedaan die zeer lokaal belangrijke windschade hebben veroorzaakt maar die ontsnapten aan de anemometrische metingen in de meteorologische stations.

Op basis van deze opmerking van het KMI was een verder onderzoek door het Vlaams Rampenfonds aan de hand van fotomateriaal vereist om uitsluitel te geven of de schade door hevige wind voldeed aan de karakteristieken van rukwinden met lokaal karakter (klasse F2 schaal van Fujita).

Uit het technisch verslag van 16 november 2018, opgesteld door het Vlaams Rampenfonds en gevoegd in bijlage, blijkt dat geen enkele gemeente aan de vereiste wettelijke erkenningscriteria (F2 op de schaal van FUJITA voor rukwinden) voldoet.

Er wordt hiervoor bijgevolg geen erkenning als algemene ramp voorgesteld.

4.3. Hagelbuien van 21 mei tot 10 juni 2018

Een aanvraag tot erkenning werd ingediend door de gemeenten Bredene, Jabbeke, Ledegem, Oostende, Sint-Lievens-Houtem, Sint-Truiden en Stabroek.

Uit de bevindingen van het KMI blijkt dat er zich te Ledegem en Stabroek geen hagel heeft voorgedaan.

Vermits het KMI enkel de aanwezigheid van hagelbuien in de andere gemeenten heeft bevestigd, was, om te voldoen aan de eisen van de toepasselijke erkenningscriteria (H5 schaal van Torro), een nader onderzoek door het Vlaams Rampenfonds vereist aan de hand van fotomateriaal.

Op 25/09/2018 werden de gemeenten verzocht fotomateriaal te bezorgen om verder onderzoek te verrichten naar een eventuele erkenning van de lokale rukwinden en hagel.

Uit het technisch verslag van 16 november 2018, opgesteld door het Vlaams Rampenfonds en gevoegd in bijlage, blijkt dat geen enkele gemeente aan de vereiste wettelijke erkenningscriteria (H5 op de schaal van Torro voor hagel) voldoet.

Er wordt hiervoor bijgevolg geen erkenning als algemene ramp voorgesteld.

5. Het Vlaams Fonds voor de Lastendelging

Het Vlaams Fonds voor de Lastendelging staat in voor de uitbetaling van de tegemoetkoming naar aanleiding van algemene rampen en ontvangt daarvoor de nodige budgettaire middelen in zijn begroting.

In artikel 5 van het ontwerp van erkenningsbesluit wordt het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 1995 houdende vaststelling van de regeling betreffende de werking en het beheer van het Vlaams Fonds voor de Lastendelging gewijzigd om te kunnen voorzien in de uitbetaling van deze en toekomstige algemene rampen door het Vlaams Fonds voor de Lastendelging.

6. Budgettaire weerslag en regels m.b.t. de Europese staatssteun

Van de 38 gemeenten die een aanvraag tot erkenning hebben ingediend voor de hevige regenval van mei en juni 2018, zijn er 34 die in aanmerking komen voor erkenning.

1 gemeente van die 34 (Jabbeke) heeft het aantal schadegevallen niet vermeld. De meegedeelde schadegevallen van de andere 33 gemeenten bedragen 845, wat een gemiddelde van 25,61 schadegevallen per gemeente is. Dit leidt tot een geraamd totaal van circa 871 dossiers. 26 van de 34 gemeenten, die in aanmerking komen, vermelden 778 schadegevallen (dossiers) en hebben een (voorlopige) raming van de schade meegedeeld, voor een totaal bedrag van 6.941.230 EUR. Dit brengt ons op een gemiddelde per dossier van 8.922 EUR.

Op basis van een extrapolatie zou de voorlopige raming van de schade voor 871 schadegevallen derhalve 7,8 mio EUR bedragen.

Het betreft uiteraard steeds een schatting op basis van de voorlopige ramingen van de schade die de gemeenten bezorgd hebben aan het Vlaams Rampenfonds. Een definitief zicht op de schadebedragen zal pas beschikbaar zijn nadat de individuele schadedossiers ingediend zijn.

De budgettaire weerslag zal normaliter evenwel lager zijn, omdat de ramingen van de gemeenten geen rekening houden met de Europese staatssteunregels die de vergoeding voor landbouwteelten, die gemiddeld 95% van het aantal schadegevallen inhouden, beperken.

In toepassing van de verordening (EU) nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard, kunnen immers schadelijders, waarvan 30% of minder van de oogst werd getroffen, niet vergoed worden. Bovendien kan een schadelijder die voor de helft van zijn productie is verzekerd tegen hagelschade, vergoed worden tot maximaal 80% van de geleden schade. Is hij niet verzekerd, dan kan hij slechts vergoed worden tot 40% van de schade.

De ingediende begroting BO 2019 VFLD stelt voor algemene rampen 16,5 mio EUR beschikbaar. Er werd geschat dat hiervan in 2019 nog 10 mio EUR moet gebruikt worden voor de dossiers van de algemene rampen 2016 en er derhalve 6,5 mio EUR beschikbaar blijft voor nieuwe te erkennen algemene rampen.

Uitgaand van de voorlopige gegevens waarover het Vlaams Rampenfonds voor deze ramp momenteel beschikt en op basis van de bovenstaande redenering is de inschatting dat de beschikbare 6,5 mio EUR kan volstaan voor de afhandeling van de te erkennen ramp van mei en juni 2018.

Overeenkomstig artikel 9 van voormelde EU-verordening zal een beknopte informatie over deze steun toegezonden worden aan de Europese Commissie.

7. Advies van de Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 27 november 2018.

De Inspectie van Financiën verleent een gunstig advies aan het voorgelegd ontwerp van erkenningsbesluit maar merkt op dat artikel 5 van het ontwerp van erkenningsbesluit overbodig is en verwijst naar artikel 34 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 tot uitvoering van het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest.

Artikel 34 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 wijzigt inderdaad het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 1995 houdende vaststelling van de regelen betreffende de werking en het beheer van het Vlaams Fonds voor de Lastendelging in die zin dat de lasten als gevolg van algemene rampen in het Vlaamse Gewest volledig op het Fonds worden aangerekend.

Echter, ingevolge artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 december 2017 houdende diverse financiële bepalingen, worden, met ingang van 1 maart 2017, slechts de lasten als gevolg van algemene rampen, die uiterlijk op 30 juni 2018 erkend zijn, op het Vlaams Fonds voor de Lastendelging aangerekend.

Artikel 5 van het voorgelegd ontwerp van erkenningsbesluit is derhalve noodzakelijk om te kunnen voorzien in de uitbetaling van deze en toekomstige algemene rampen door het Vlaams Fonds voor de Lastendelging.

De Inspectie van Financiën stelt zich tevens de vraag of er geen formele beslissing moet worden genomen dat de aanvragen tot erkenning van hagelbuien, stormwinden en lokale rukwinden van 21 mei tot 10 juni 2018 niet worden erkend.

In antwoord hierop wordt in het voorstel van beslissing de Vlaamse Regering verzocht in te stemmen met het voorstel de stormwinden, rukwinden met een lokaal karakter en hagelbuien van 21 mei tot 10 juni 2018 niet te erkennen.

8. Voorafgaande akkoorden

Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting werd gegeven op 17 december 2018.

9. Weerslag van het voorstel op de lokale besturen

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten van de lokale besturen.

10. Weerslag van het voorstel op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

11. Kwaliteit van de regelgeving

Het bijgaande ontwerp van besluit is niet onderworpen aan het verplichte wetgevingstechnisch en taalkundig advies (artikel 305 omzendbrief wetgevingstechniek).

Het bijgaande ontwerp van besluit valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse omdat het gaat om de formele vaststelling van een feitelijke toestand.

Het bijgaande ontwerp van besluit moet niet voorgelegd worden aan de afdeling wetgeving van de Raad van State omdat het geen reglementair karakter heeft.

VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering waarbij de overvloedige regenval die heeft plaatsgevonden van 21 mei 2018 tot 10 juni 2018 als een algemene ramp wordt beschouwd en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze ramp wordt afgebakend
2. de stormwinden, rukwinden met een lokaal karakter en hagelbuien van 21 mei 2018 tot 10 juni 2018 niet te erkennen als algemene ramp, op grond van de overwegingen uiteengezet in de bovengenoemde nota en haar bijlagen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse Minister van Begroting, Financiën en Energie

Bart TOMMELEIN

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit
- de adviezen van 6 en 7 juni 2018, 31 augustus 2018 en 18 september 2018 van de VMM en het KMI
- het technisch verslag lokale rukwinden en hagelbuien
- de raming van de schade
- advies Inspectie van Financiën
- akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting